

QƏHRƏMANA SEVGİ - TÜRK RUHUNA MƏHƏBBƏT

Elçin MEHRƏLİYEV,
yazıçı-publisist
filologiya elmləri doktoru

Şair Məzahir Zeynal Şabranda yaşayıb-yadır. Ancaq onun şair adı, ünvanı ədəbi mühitimizdə kifayət qədər tanınır. Əvvəllər şeirlərinin əsas mövzusu dinc həyatın ən müxtəlif mənzərələrindən ibarət idi. O, təbiəti, xüsusilə, təbiətin ecazkar əsəri olan gülləri özünəməxsus bir sevgi ilə tərənnüm edirdi. Onun şeirlərində xeyirin, şərin qarşılaşması da yalanın, doğrunun üzləşməsi də, bir sözlə, ağla qaranın savaşı da kifayət qədər dolğunluqla poetik həllini tapır.

Ancaq ötən ilin qələbə savaşı Məzahir Zeynalın da yaradıcılığına xüsusi təkan verdi. İndi onun poetik aləmində qələbənin - zəfərin tərənnümü xüsusi yer tutur. Xüsusilə, şairin Vətən sevgisi türk ruhunun yenilməzliyi haqqında poetik nəğmələri çox dəyərlidir.

«Haqdan gələn general» poeması Azərbaycan xalqının tarixi qələbəsinin poetik təsdiqidir. Bu poemada şair əfsanəvi qəhrəman Polad Həşimovun döyüş yolundan bəhs edir. Poemanın ayrı-ayrı fəsillərində Poladın həyatından fraqmentlər mükəmməl şeirlər kimi işlənib. Biz bu əsərdə artıq qeyd etdiyim kimi, türkün yenilməz ruhunu görürük. Polad da ilk qəhrəmanlıq məktəbini türk ruhundan aldığı dərslərlə keçib. Şairin poetik təsvirlərindən aydın olur ki, onun qəhrəmanı türk tarixinin ən önəmli səhifələrini dərinləndirən mənimsəyib. Atatürkün, Seyid Əli Çabukün Türkiyəni boğan qüvvələrin savaşı yaddaşına yazıb. «Mən türkəm» fəslində biz həm onun qəhrəmanının yazıya gətirilmiş düşüncələrini, oxuyuruq, həm də şairin türk ruhuna sevgisininiduyuru:

Mən türkəm, türklüyüm şərəfdir mənə,
Qanımla yazılmış hər zəfər yolum.
Vətəndə başlayıb Vətəndə bitir,
Əzəl ömür yolum, son nəfəs yolum!

Müəllifin necə ürəklə, necə qürurla «mən türkəm» deməyinə baxın. O, türklüyü özünün şərəfi, şöhrəti bilir. Türk soyuna mənsubluğundan qürurlanır. Bu düşüncələr eyni zamanda qəhrəman Polad Həşimovun manifesti kimi səslənir. Bu sözləri onun özü deyir. Təbiətindəki gücün, qüdrətin, insanlara sağlam münasibətin kökünü də türk soyu ilə bağlılığında görür:

Bu saflıq, cəsarət kökümdən gəlir,
Köküm dərinədir, yeddi qat keçib.
Boy atdım əlçatmaz göylərə qədər,
Ucaldım hər qatın suyundan içib.

Sağımdan, solumdan əsməsin külək,
Tufan da kökümdən qopara bilməz.
Dağ-daşı yalayıb yanımdan keçər,
Tozumdan bir qarış apara bilməz.

Polad Həşimov belə qəhrəmandır. Biz onun həyat xronikasını mətbuatdan, onu tanıyanların dilindən öyrənmişik. Onun necə bütöv bir ailə sahibi olduğunu, bütün Azərbaycanı sevən bir ananın övladı olduğunu televiziya verilişlərindən kifayət qədər bildişik. Və demək, Məzahir Zeynal özünün tə-

səvvür etdiyi Poladı həyatdakı Polada çox yaxınlaşdırıb. Onun təsvirlərindəki Polad düşmənlərin canına qorxu salıb, yuxusuna haram qatıb.

Erməni generalı Matrosyanın düşüncələri də diqqəti çəkir. Düşmənin xəstə təxəyyülündəki böyük Ermənistan üçün Polad xüsusi təhlükə hesab olunur. O, Poladın həyata qəsd etməklə sanki arzusuna çatmış kimi görünür. Amma unudur ki, Polad özündən sonra elə qəhrəmanlar yetişdirib ki, onlar həm dağıdılmış Qarabağın, həm də həlak olmuş Poladın qisasını yetərincə alacaqlar. Azərbaycanlı döyüşçü Matrosyanı da, digər başçıları da əlbəyaxa döyüdə məhv edir.

Belə əsərlər yaddaşımız üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Gözümüzün qarşısında baş erən əhvalatlar ilhamlı bir şair qələmində yazıya gətirilsə, iqiqat dəyər kəsb edir.

Məzahir Zeynalın tərənnümündə Poladın «Mən türkəm» nəğməsi gələcək nəsillərin qəhrəmanlıqları üçün də manifest olacaq. Onlar da Polad Həşimovun yolu ilə getmək istəyəcəklər.

Şair Məzahir Zeynal Polad Həşimovun məramında bir həqiqəti daha qabarıq verir: qəhrəman özünü haqqın, həqiqətin əsgəri hesab edir. Bu haqq, həqiqət elə Vətənin özüdür:

Haqqın yenilməyən əsgəriyəm mən,
Bir kirpik çalmaram, yuxu bilmərəm.
Ölüm də hədəylə baxmasın mənə,
Tanrıdan savayı qorxu bilmərəm.

Tək Allah önündə boyun əymişəm,
Yaxşılıq amalım, haqq bayrağımdır.
İnsanlar haçansa dağ üstə dursa,
Bilin ki, o dağ də mənim dağımdır.

Şair təkcə bu hissədə yox, poemanın digər hissələrində də ruh etibarı ilə qəhrəmanı ilə birləşir, doğmalaşır, onun düşüncələrini özü yaşadığı duyğular kimi təqdim edir. Polad Həşimov yaddaşımızda əfsanəvi qəhrəmana çevrilir.

Poemanın ikinci hissəsi kimi oxunan döyüşçü Cəbrayılın sərgüzəştləri də oxucu həyəcanı ilə müşayiət olunur. Biz döyüşçü Cəbrayılın təmsalında qəhrəmanlığın varlığını görürük. Və inanırıq ki, Cəbrayıldan da sonra onun igidliklərini təkrar edənlər meydana gələcək. Elə Şuşanın azad olunması əməliyyatı Azərbaycan döyüşçüsünün əfsanəvi qəhrəmanlıqlarının nəticəsidir.

Məzahir Zeynal «haqdan gələn general» poeması ilə II Qarabağ savaşının ən gözəl səhifələrini yaradıb. Bu əsər zaman-zaman oxunacaq və yeni nəsillərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsində xüsusi əhəmiyyət daşıyacaq.

Ölməz Polad haqqında dastan, həm də Vətənin yenilməzliyi haqqında dastan kimi yadda qalacaq.